

Pán exprezident oslavoval

Stále čulý, aktívny, priateľský a vtipný je bývalý prezident Slovenskej republiky, pán Rudolf Schuster. Začiatkom roka oslávil krásne životné jubileum **85 rokov** a dodnes je v kontakte s prezidentmi z celého sveta.

K jeho krásnemu výročiu mu my, Medzevčania a rodáci, srdečne blahoželáme. Prajeme mu do ďalších rokov, aby tá ryha, ktorú po sebe za celý čas svojho pôsobenia

v rôznych funkciách a aktivitách zanechal, sa aj naďalej stále prehlbovala.

Ako sa sám priznal, má tuhý korienok, ktorý zdedil po svojom otcovi. Jeho otec sa dožil 98 rokov a jeho staršia sestra, pani Agnesa, má 94 rokov.

*En Metzenseifen seic gepuan,
En Metzenseifen seinse grusgebachsen.
En de grusen Stotn hobs bekgén müsn,
Oba uf de Metzenseifna hom se nie fagesn.*

*Fadós bos se fa ons gemacht hom,
fagesn bien se nie, bien Mantokn.*

Oceňovanie učiteľov pri príležitosti „Dňa učiteľov“

*„Viest' človeka od útlej mladosti k poznávaniu krásy
a pravdy je vznešeným poslaním tých,
ktorých v živote zdobí meno UČITEĽ.“*

J. A. Komenský

Každoročne je 28. marec v kalendári zapísaný ako Medzinárodný deň učiteľov, spomienka na narodenie učiteľa národov Jána Amosa Komenského.

Aj v našom mestečku sme si tento významný sviatok pripomenuli 29. marca, keď si naši učitelia prevzali z rúk primátora mesta ocenenia. Slávnosť sa uskutočnila v historickej sále MsKS.

Tohto roku boli ocenení :

za ZŠ-Grundschule

Mgr. Mária Krešáková

Mgr. Monika Freimanová

za materské školy
a ZUŠ

Ružena Kolibárová

Ing. Karin Tomášchová

Milí učitelia,

všetci spoločne zapalujete pochodň múdrosti Vašich žiakov, vychovávate a vzdelávate celou svojou bytosťou, aj keď nie vždy sa Vám za Vašu prácu dostáva adekvátneho uznania. Ved' brány našich škôl opustili už tisíce mladých ľudí, z ktorých sa stali lekári, inžinieri, právnici, učitelia,

vedeckí pracovníci, umelci a naši uplatnenie na rôznych postoch spoločenského, kultúrneho a politického života.

Všetkým oceneným pracovníkom srdečne blahoželáme. V tento deň sa nielen oceneným, ale aj ostatným učiteľom chceme poďakovať za ich zodpovednú a namáhavú prácu, pridať kytičku slov ako sú tolerancia, nadhľad a láska, ktoré by mali spríjemňovať ich každodenný život.

Katarína Pačayová

Pánu Rudolfovi Schusterovi k 85. narodeninám

*Ja verím, i u nás že príde ten čas,
tá plodná rozkvetu Athén doba,
až padne chamtivosť, podvod, zloba
a jak veľsýna národa obdarí i Vás.*

*A v kronikách, či v letopisoch napíšu,
že Slovensku – v kale, zlobe zmietanému,
pred ohradou Európy nechanému
ako čelný kormidelník štátu
ste vdýchol nový smer i tvár novú
a múdrymi krokmi štátnika
ste vrátil Slovensko na európsku pôdu,
tu Vám úctu vzdávam, vďaku i poklonu.*

*A verím, že v parlamente našom
pre poslancov, ministrov i vládcov*

*na čelnej stene raz napíše sa toto:
„Len v svornosti je napredovanie,
sila národa i rozkvet ducha.“
To odkaz kráľa Veľkej Moravy – Svätopluka.*

*Ó kiezby všade pri kormidle štátu
Slovensko viacero takých synov malo.
Tak v záhrade európskych národov
by viacej žiarilo i napredovalo.*

*Ó Stvoriteľu rozmnož ich, znásob silu,
dopraj nám svornosť, tvorivú chvíľu,
zahub v nás chamtivosť, podvod, korupciu,
by Slovensko sa „klenotom“ v Európe stalo.
Nech nám v tom Pán Boh pomáha.*

Z úcty a vďaky Váš krajan – Pavol Bačo

Mestu Medzev i Slovensku

Buď pozdravené vzácne mesto Medzev, v Rudohorí, túlne kol Bodvy pod Štósom učupené. Buď hrdé na svojich predákov „hamrárov“, ktorí storočia kuli chýrne motyky, lopaty, rýle, sekery, krompáče pre celú rakúsko-uhorskú monarchiu i okolité krajiny. *Vid': Trebišov má ukázkové múzeum týchto výrobkov z Medzeva.*

Buď hrdé mesto Medzev i celé Slovensko sa svojho veľkého rodáka pána Ing. Rudolfa Schustera, prezidenta Slovenska, múdreho politika, diplomata a štátnika, tiež spisovateľa, fotografistu, cestovateľa, publicistu, autora série rozhlasových hier, televíznych programov, literárno-dramatických pásiem, autora vzácných cestopisných diel a to: Ako prameň života, Kanada od mora k moru, Deň na Južnom póle, Čukotka, kde sa rodí deň, Košice-hlavná, Ultimátum a i, ktorého dnes pozná celý kultúrny svet.

Je významnou osobnosťou nášho národa a štátu „zhora“ obdarený širokým registrom tvorčieho ducha, v živote všetko vidieť ďalej, chápať rýchlejšie ako obyčajní ľudia.

Každý svoj funkčný post vo verejnom živote konal zodpovedne, na profesionálnej úrovni a všade po ňom ostala silná stopa, dielo, múdre rozhodnutie, ktoré dvíhalo náš národ – Slovensko medzi európske národy a štáty.

Ako predseda Východoslovenského kraja dbal o jeho ekonomický rast, spoločenský rozkvet, vzdelanie, kultúru i šport, ochranu životného prostredia a bezpečnosť práce ľudí vo veľkých podnikoch ako Duslo Šaľa

a Východoslovenské železiarne, kde i pracoval.

Vysokoškoláci z Košíc i Prešova mu boli povďační za zlepšenie ich štúdiných i životných podmienok budovaním nových internátov i učilíšť v kraji.

Košičanom zabezpečil prívod životodarnej čistej vody z horských prameňov nad Medzevom – Šugov.

Štós kúpele sú mu vďačné sa obnovenie chodu i stavebného rozvoja, obnovu parkov, fontán, chodníkov, terás a oddychových zákutí.

Košičanom – obnovou striech i fasád budov Hlavnej ulice, jej novou kamennou dlažbou, tiež oživením parkov i fontán kol katedrály sv. Alžbety a Štátneho divadla s raritnou zvonkohrou ľudových piesní a odbíjaním hodín spriemnil a skrášlil životné prostredie obyvateľom Starého mesta a vdýchol tak metropole Východného Slovenska priťažlivý európsky šarm i vzhľad.

Svojou autoritou, primátora mesta Košice prilákal do centra Košíc spievať svetoznáme ženské trio z USA a neskôr i prima tenoristu sveta Luciana Pavarottyho.

Ako prezident Slovenska v r. 2000 – v Miléniu Pána – zorganizoval a viedol „Národnú púť Slovákov do Ríma“ /cca 5 tisíc ľudí / autobusmi a vládny špeciálom, všetkých 70 primátorov okresných i krajských miest, za čo sme mu boli veľmi povďační., zážitok na celý život. *Vid' o tom dve básnické práce učiteľa Pavla Baču z Nováčan a to: Národná púť Slovákov v Ríme a Prológ sv. Cyrilovi a Metodovi, ktoré ocenil už zosnulý biskup Mons. Eduard Kojnok.*

Pavol Bačo

Upracme si Medzev,

tak znel 2. ročník akcie zameranej na vyčistenie mesta od odpadkov a čiernych skládok. V dňoch od 24.04. do 09.05.2019 boli v našom meste vďaka Mestskému podniku služieb mesta Medzev rozmiestnené veľkokapacitné kontajnery, a to nasledovne:

1. záhradkárska oblasť,
2. Štóska 208,
3. pod starým vlekom,
4. pri mlyne,
5. Grunt 41,
6. Schüring, spol. s r.o.,
7. železničná stanica Medzev,
8. Sídliisko Mladosť – kotolňa,
9. odlúčená časť Kováčskej ulice,
10. odlúčená časť Kováčskej ulice pod blokmi.

pred čistením

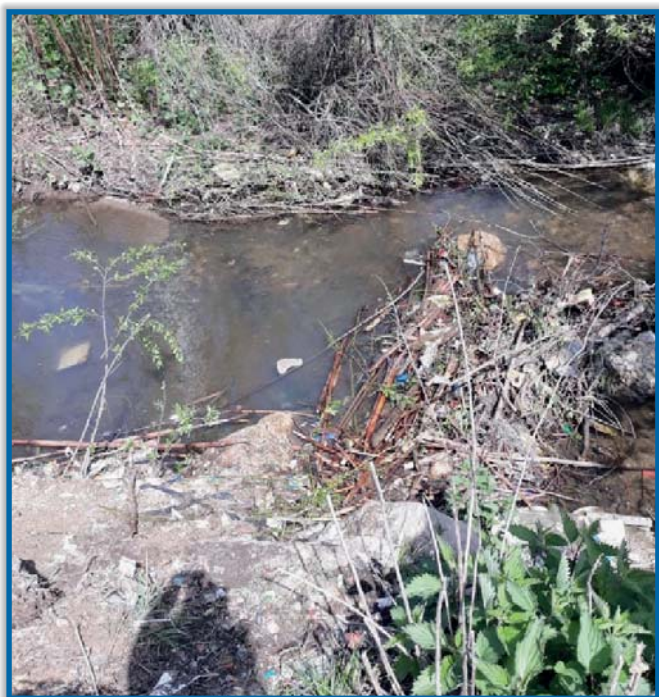
po čistení

Počas trvania „jarného upratovania“ sa vyviezlo 18 veľkokapacitných kontajnerov veľkosti 7 m², spolu to predstavuje 126 m² vyvezeného odpadu.

Do čistenia mesta sa zapojilo množstvo dobrovoľníkov, nielen jednotlivcov, ale aj organizovaných skupín ako napr. Základná škola - Grundschule Medzev, Mestský podnik služieb, Poľovnícke združenie Dubina, KST Skoba a Rybársky spolok. Čistilo sa mesto a blízke okolie. Pán primátor Mgr. Matej Smorada bol každému príkladom, keď sa zapojil do čistenia potoka na Robotníckej ulici.

Hoci nám počasie veľmi neprialo, neodradilo to našich dobrovoľníkov, ktorí sa na čistení spolupodieľali. Veľmi nás teší, že obyvateľom nie je ľahostajné ako mesto vyzerá a zapájajú sa do týchto dobrovoľníckych aktivít. **Ďakujeme!**

Miestna občianska poriadková služba (MOPS)

Miestna občianska poriadková služba v meste Medzev je názov projektu, ktorého hlavným cieľom je pomôcť pri zlepšovaní spolunažívania medzi rómskou minoritou a väčšinovým obyvateľstvom nášho mesta. Na projekt v hodnote 123 453,60 EUR sme získali nenávratný finančný príspevok vo výške 117 280,92 EUR. Projekt schválilo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako sprostredkovateľský orgán pre operačný program Ľudské zdroje, a to v súlade so zák. č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov v znení neskorších predpisov. Počas realizácie projektu vytvoríme 5 nových pracovných miest. Úlohou zamestnancov MOPS bude zlepšiť

ochranu životného prostredia predchádzaním vytvárania čiernych skládok v odlúčenej časti Kováčskej ulice, byť nápomocní pri riešení konfliktných situácií, znižovaní záškoláctva, zvyšovaní bezpečnosti cestnej premávky, sprevádzaní detí do a zo školy, ochrane majetku mesta, spolupráca s mestskou políciou a zložkami integrovaného záchranného systému. Predpokladáme, že jeho realizácia sa začne 1. júla 2019. Veľmi pekne ďakujem administratívnym pracovníkom Mestského úradu mesta Medzev, ktorí mi pomáhali s jeho prípravou. Tešíme sa na jeho realizáciu.

Mgr. Matej Smorada
primátor mesta

Ochrana drevín

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Práva a povinnosti pri ochrane drevín

§ 47

1. Zakazuje sa poškodzovať a ničiť dreviny.
2. Vlastník, správca alebo nájomca pozemku, na ktorom sa nachádza drevina, je povinný sa o ňu starať, najmä ju ošetrovať a udržiavať. Pri poškodení alebo výskyte nákazy dreviny chorobami môže orgán ochrany prírody uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní.

3. Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody. Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu pozemku, na ktorom drevina rastie.

Ktoré orgány povoľujú výrub drevín?

- Orgánom ochrany prírody príslušným pre vydanie súhlasu na výrub dreviny (drevinou rastúcou mimo lesa je strom alebo ker vrátane jeho koreňovej sústavy rastúci jednotlivo alebo v skupinách mimo lesného pôdneho fondu) je obec, prípadne okresný úrad (ak si túto právomoc vyhradil).

Na ktoré dreviny sa súhlas vyžaduje?

- Na stromy s obvodom kmeňa nad 40 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou a súvislé krovité porasty

v zastavanom území obce s výmerou nad 10 m² a za hranicami zastavaného územia obce s výmerou nad 20 m².

Na ktoré dreviny sa súhlas nevyžaduje?

- Na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou a súvislé krovité porasty v zastavanom území obce s výmerou do 10 m² a za hranicami zastavaného územia obce s výmerou do 20 m². Toto ustanovenie sa nepoužije, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintorínoch alebo ako súčasť verejnej zelene.
- Pri obnove produkčných ovocných drevín na účely výsadby nových ovocných drevín, ak sa ich výsadba uskutoční do 18 mesiacov odo dňa výrubu. Pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka alebo pri bezprostrednej hrozbe vzniku značnej škody na majetku. Ten, kto z týchto dôvodov drevinu vyrúbal, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť a zároveň preukázať splnenie podmienok na výrub drevín orgánu ochrany prírody najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu.
- Na stromy s obvodom kmeňa do 80 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, ak rastú v záhradách a záhradkárskech osadách.

Viac informácií o ochrane drevín vám poskytne:

Referát životného prostredia mesta Medzev

Štóska 6

044 25 Medzev

Duchovne po stopách SNP – 3. ročník

Ozbrojené sily SR a Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR od roku 2018 pochodujú po Ceste hrdinov SNP od Dukly tak, aby do roku 2024 k osemdesiatemu výročiu SNP prešli jej celú trasu až po Devín.

Na svojich pochodoch sa zastavujú v mestách a obciach, kde sa nachádzajú pamätníky padlých hrdinov. Symbolickým kladením venca si uctia ich pamiatku.

Tohtoročná trasa, ktorá sa začala 22. mája a skončila 24. mája, viedla od Obišoviec cez Moldavu n/B. – Debraď – Medzev – Štós Kúpele – Štós až po Rožňavu.

Naším mestom prešlo dňa 23. mája 2019 60 pochodujúcich vojakov približne v čase o 13:40.

Keď boli vojaci na začiatku Medzeva, v mestskom rozhlase vyhrávali rezké pochody, aby sa im príjemnejšie kráčalo hore mestom. Na naše veľké prekvapenie ich v centre mesta privítali Medzevčania vo veľmi hojnom počte. Ako nám neskôr účastníci pochodu priblížili, že po troch rokoch pochodovania sa im takého vreľého prijatia nedostalo nikde.

Po pietnom akte pri Pomníku padlých hrdinov v našom parku a krátkych príhovoroch sa odobrali do sály MsKS. Tam na aktérov pochodu čakalo malé občerstvenie v podobe gulášu a výborného čaju. Asi po trištvrte hodiny sa pochod vybral na trasu Medzev – cez Jedľovec – Porču smerom na Štós Kúpele a Štós, kde mali prenocovať. Na druhý deň ich trasa viedla zo Štósu smerom do Rožňavy.

Mesto Medzev a MsKS v Medzeve týmto vyslovujú veľké poďakovanie všetkým Medzevčanom, ktorí svojou účasťou tento pochod, ktorý v sebe nesie silný historický odkaz na významnú udalosť v živote slovenského národa, podporili.

Nech veniec, uložený pri Pomníku padlých hrdinov, symbolizuje nikdy nepreťatú niť súčasnosti s históriou SNP!

Katarína Pačayová
MsKS Medzev

Zo života materskej školy

Materská škola uplatňuje v predprimárnom vzdelávaní a výchove princípy tvorivo-humanistickej výchovy. Pedagogickým princípom tvorivo-humanistickej výchovy je vytváranie pozitívnej sociálno-emocionálnej klímy. Stredobodom pozornosti v tvorivo-humanistickej výchove je samotné dieťa, ktoré je ovplyvňované rôznymi faktormi napr. výchovou, vzdelávaním, učiteľom a vonkajším prostredím. Preto našim prvoradým cieľom je rozvíjať emocionálnu stránku rozvoja osobnosti dieťaťa, motivovať deti k sebarozvíjaniu a umožniť im získavať základy divergentného myslenia, používania fantázie, obrazotvornosti a imaginácie.

Chceli by sme vás oboznámiť s niektorými aktivitami, akciami a súťažami, ktorých sa deti zúčastnili v druhej polovici školského roka.

Február sa nezaobišiel bez maškarného plesu, kde sa deti dosýta vyšantili pri hrách, hudbe a tanci.

V regionálnom kole výtvarnej súťaže s názvom Staň sa požiarnikom obsadila II. miesto Romanka Raisová a za kreativitu získala cenu Emka Lukáčová. Staň sa ilustrátorom je ďalšou z výtvarných súťaží, na ktorej deti tvorivo pracujú.

Marec je mesiac knihy. Pri tejto príležitosti deti z elokovaného pracoviska na Kováčskej ulici navštívili mestskú knižnicu. Pani učiteľky ich oboznámili s priestorom knižnice a rozhovorom ich viedli k šetrnému zaobchádzaniu s knihou a priblížili im cestu knihy až k čitateľom.

V Jasove sme sa zúčastnili recitátorskej súťaže – Mám básničku na jazyčku. Našu MŠ reprezentovali

Blanka Laura Tóthová, Romanka Raisová a Elenka Šebestová.

V tom istom mesiaci nás navštívilo prenosné planetárium – nafukovacia kupola. Deti sa cítili ako v 3D kine. Vychutnali si jedinečnú atmosféru pri štarte vesmírnej rakety a plavbe vesmírom. Dozvedeli sa mnohé zaujímavosti o planétach našej Slnecnej sústavy, ponorili sa až na dno oceánu a pozorovali podmorský svet. Veríme, že tento zážitok bude pre nich nezabudnuteľným.

8.apríla sme si pripomenuli Medzinárodný deň Rómov v spolupráci s SOŠ Moldava nad Bodvou - pracovisko Medzev. Pod vedením pána Mgr. Vojtecha Schmiedta pripravili dievčatá z tanečného súboru Jilore

prekrásne vystúpenie rómskych tancov v tradičných rómskych krojoch, za čo im veľmi pekne ďakujeme.

Podakovanie patrí aj deťom z MŠ na Kováčskej ulici v Medzeve, ktoré obohatili program básničkami a pesničkami v rómskom jazyku.

Pri príležitosti Dňa Zeme sme začali využívať kompostovisko na školskom dvore, aby sme deťom priblížili, ako sa dá ináč spracovať odpad /smeti/ a využiť ho ďalej na iné účely. Deti sme oboznámili s kompostovaním kuchynského odpadu /čajové vrecúška, šupy z ovocia a zeleniny/, záhradného odpadu /listy zo stromov, odrezky z kríkov, pokosená tráva/ a úpravou odpadu pred kompostovaním na správnu veľkosť. V Budulove na oslavách Dňa Zeme prezentovali svoje vedomosti pred lesnými pedagógmi Gabko Gedeon a Miška Džerengová.

Už od útleho veku sa snažíme vstepovať našim deťom základné poznatky o ochrane nášho životného prostredia.

Environmentálne činnosti v našej škole

V dnešnej rýchlej, modernej a uponáhľanej dobe často zabúdame na krásu okolo seba, na prírodu, ktorá má pre nás neopísateľnú hodnotu a význam. Zabúdame, že sme dielom prírody, existujeme v nej a len vďaka nej žijeme. Preto je dôležité prírodu chrániť a mať ju rád. To môžeme dosiahnuť prostredníctvom environmentálnej výchovy, ktorú realizujeme aj v našej

materskej škole. Environmentálna výchova je vnímaná ako celoživotný proces, a preto by mala byť vstepovaná už deťom v predprimárnom vzdelávaní. Už malé dieťa by si malo uvedomovať, že príroda nám ponúka množstvo krás, ktorým môžu porozumieť, iba ak budú mať k nej kladný vzťah. Aby to deti pochopili, musia mať možnosť byť s prírodou v priamom kontakte, kde môžu všetko precítiť zmyslami, teda ohmatať, vidieť, počuť, niečo pekné v prírode zažiť.

Jednou z takých aktivít bola aj návšteva hospodárskeho dvora. Deti mali možnosť pozorovať domáce zvieratá a ich mláďatá. Návšteva dvora im umožnila spoznať reálny život na dvore. Deti videli, kde zvieratá žijú, bývajú, čím sa živí, ako prijímajú potravu a mohli sa zvierat naozaj dotknúť. Vyskúšali si mäkkosť ich kožuškov, páperia, pozorovali ako sa pohybujú a aj vďaka týmto zážitkom si vytvárajú kladný vzťah k zvieratám a prírode.

Pravidelne realizujeme i vychádzky do prírody, kde pozorujeme okolie, stromy, rybník a pod. Deti sú veľmi tvorivé a z toho, čo nám príroda ponúka, dokážu vytvoriť rôzne krásne obrázky. Prírodniny nám slúžia ako celoročne dostupná hračka, ktorú pravidelne využívame počas dňa pri rôznych činnostiach. I takýmito jednoduchými aktivitami sa dá u detí formovať environmentálne cítenie.

V akom prostredí žijeme, záleží na každom z nás. Preto by sme mali dbať o to, aby deti cez vlastné vnútro precítili rozmanitosť prírody, jej krehkosť a nutnosť ju ochraňovať.

Podakovanie

V apríli 2016 sme spolu s našimi najmenšími drobcami vstúpili do vynovených priestorov elokovaného pracoviska Materskej školy Medzev na Štóskej ulici, ktoré nám dočasne poskytol Karpatsko-nemecký spolok. Tri roky ubehli ako voda a z našich prváčikov sú už smelí predškolači. Pôsobenie v „našej“ dočasnej

materskej škole sa pomaly chýli ku koncu. V auguste by sme sa mali sťahovať do nových priestorov Materskej školy na Mariánskom námestí. Navždy nám ostanú v srdciach krásne spomienky na čas prežitý v prostredí pripomínajúcom skutočný domov.

VEĽKÉ ĎAKUJEM Karpatsko-nemeckému spolku i mestu Medzev za prenajaté priestory, za ochotu vždy podať pomocnú ruku a za urgentné riešenie akýchkoľvek technických problémov.

Deti a pani učiteľky z elokovaného pracoviska na Štóskej ulici MŠ Medzev.

Základná škola – Grundschule

Ako sa nám darilo...

Školský rok 2018/2019 sa pomaly blíži ku koncu, mnohé aktivity už máme za sebou a čaká nás ešte záverečný finiš. Tento školský rok bol na rôzne aktivity a súťaže mimoriadne plodný a úspešný. Podarilo sa nám dosiahnuť pekné výsledky v predmetových olympiádach, súťažiach, zapojili sme sa do aktivít zameraných na ochranu a tvorbu životného prostredia, zbierkových aktivít, dobrovoľníckych činností a projektov zameraných na netradičné vyučovanie.

Naša škola je zaradená medzi 1058 škôl po celom svete a medzi 3 základné školy na Slovensku, ktoré svojim žiakom ponúkajú možnosť získania **medzinárodného certifikátu „Deutsches Sprachdiplom“ DSD I**. Ide o jazykovú skúšku v nemeckom jazyku, ktorá preverí jazykové zručnosti účastníkov na jazykovej úrovni A2/B1 podľa Stredoeurópskeho referenčného rámca. Žiaci sú preto od prvého ročníka veľmi intenzívne pripravovaní v rámci hodín nemeckého jazyka na to, aby v deviatom ročníku túto skúšku mohli absolvovať. Aj v tomto školskom roku absolvovalo Sprachdiplom spolu **7 žiakov deviateho ročníka**. 14. marca sa statočne predierali textami na čítanie s porozumením, nie vždy jednoduchými ukážkami a úlohami zameranými na počúvanie s porozumením a slohovú prácu na stále aktuálnu a nadčasovú tému „Móda“. Výsledky písomnej časti sa vyhodnocujú v Nemecku, takže si na ne určite počkáme do augusta. Čo sa týka ústnej časti, každý žiak odprezentoval svoju tému v Power Pointe, nasledoval krátky rozhovor s nemecky hovoriacim lektorom a skúšajúcou učiteľkou nemeckého jazyka. Pre niektorých to bolo rozlúsknutie prvého ťažšieho orieška v ich živote, ale všetkým sa to nakoniec podarilo. Môžu

sa tešiť na medzinárodne platný certifikát, s ktorým majú jednoduchšiu pozíciu pri štúdiu i hľadaní zamestnania hlavne vo firmách z nemecky hovoriacich krajín.

Neodmysliteľnou súčasťou vyučovania nemeckého jazyka v našej základnej škole je viacero súťaží. Jednou z nich je aj **Olympiáda v nemeckom jazyku**, ktorá v tomto školskom roku prebehla tradične v školskom, okresnom, krajskom a celoslovenskom kole súťaže. Našu školu v nich reprezentovali veľmi úspešne 4 žiaci. **Do celoslovenského kola postúpila Johanna Sophie Pöhm**. Po minuloročnom štvrtom mieste obsadila v silnej konkurencii **v kategórii 1A druhé miesto**, z čoho sa úprimne tešíme a srdečne jej blahoželáme k úspechu.

Koncom júna nás ešte čaká **celoslovenské kolo súťaže v umeleckom prednese poézie a prózy v nemeckom jazyku**, ktoré sa uskutoční v Kežmarku. Po minuloročných skvelých výsledkoch sa tešíme na výkony staronových súťažiacich, ktorým zároveň želáme pri obhajobe úspešných umiestnení veľa šťastia.

Veľkou udalosťou v našej škole je Beh víťazstva, ktorý tradične otvára bývalý olympionik a čestný hosť,

pán Mgr. Jozef Plachý. Súťažiacich prišli povzbudiť nielen rodičia, ale aj starí rodičia a iní priaznivci tohto čoraz populárnejšieho športu. Počas bežeckých súťaží prebiehali sprievodné akcie pod vedením našich žiakov. O tom, že beh sa stáva naozaj populárnou voľnočasovou aktivitou, svedčí aj čoraz vyšší počet účastníkov. Už druhýkrát si spolu s deťmi zabehali aj rodičia v štafetách. Víťazi boli odmenení medailou, diplomom a možnosťou odfotiť sa s legendou v tomto športe.

Dievčatá a chlapci ZŠ-Grundschule Medzev úspešne reprezentovali našu školu a mesto v okresných a krajských športových súťažiach. 15. marca sa naši najmladší futbalisti zúčastnili na okresnom kole vo futbale žiakov 1. – 4. ročníka v Čani. Do okresného kola sa prebojovali po úspešnom predkole s Malou Idou. V konkurencii ôsmich družstiev sa im podarilo získať 2. miesto. Chlapci 4. – 6. ročníka reprezentovali našu školu v okresnom kole v malom futbale. Turnaj sa konal 2. mája v Moldave nad Bodvou za účasti taktiež ôsmich družstiev, ktoré hrali v dvoch skupinách. Naši futbalisti vyhrali svoju skupinu a postúpili až do finále, v ktorom nakoniec neboli úspešní a na turnaji získali krásne 2. miesto. Zahanbiť sa nenechali ani dievčatá. V okresnom kole v hádzanej získali 3. miesto a vo florbale 1. miesto. Naši najmladší sa zapojili do projektu TIPOS MINIHÁDZANÁ, aby neskôr nasledovali svojich starších spolužiakov, ktorí sa prebojovali až do krajského kola. Krajské kolo v hádzanej chlapcov sa hralo 3. mája v Sečovciach. Po úspešnom okresnom kole, kde sa nám podarilo vyhrať všetky zápasy, sme cítili šancu uspieť aj v krajskom kole. Turnaja sa zúčastnilo 6 škôl, ktoré bojovali o umiestnenie v dvoch skupinách. Chlapci bojovali zo všetkých síl a sen sa stal skutočnosťou. Po Sečovciach a Michalovciach sme sa umiestnili na perfektnom 3. mieste. Reprezentovali nás: Filip Frantz, Patrik Polák, Marco Tóth, Róbert Horváth, Boris Polák, Boris Rabinčák, Nikolaj Oto Leško, Pavol Bugyi, Marko Fabian, Daniel Brösztl, Daniel Kaleta. O veľké prekvapenie sa postarali naši starší žiaci. Na okresných majstrovstvách v atletike v Moldave nad Bodvou získali ako družstvo 1. miesto, hoci sme mali

iba dvoch deviatkov a v náročnej konkurencii si vybojovali postup do krajského kola v Michalovciach. Chlapci víťazného družstva: Marco Tóth, Filip Frantz, Daniel Kaleta, Oto Nikolaj Leško, Boris Polák, Róbert Horváth, Ladislav Rigó, Pavol Bugyi.

V tomto školskom roku sa mimoriadne darilo aj našim mladým záchranárom a zdravotníkom. 17. apríla sa v Herľanoch konal 25. ročník súťaže MLADÝCH ZÁCHRANÁROV CO organizovaný Ministerstvom vnútra SR. Obsah súťaže je zameraný na overenie vedomostí a zručností žiakov z oblasti topografie, civilnej ochrany, požiarnej ochrany, zdravotníckej prípravy a streľby. Miešané družstvo v zložení Johana Galambová, Eszter Csordásová, Ladislav Majer a Marko Fabian vybojovalo prvé miesto a postup do krajského kola.

10. mája sa naši zdravotníci zúčastnili na okresnej súťaži Družstiev mladých zdravotníkov v Košiciach. Naša škola sa tejto súťaže aktívne zúčastňuje už niekoľko rokov. Každoročne máme dve družstvá mladších a starších zdravotníkov. Družstvo mladších zdravotníkov získalo 3. miesto a zohraté družstvo starších žiakov získalo prvýkrát najcennejšie umiestnenie, krásne 1. miesto, ktoré je po niekoľkoročnej práci žiakov zaslúžené. Súťaž pozostávala z teoretickej časti, v ktorej obidve družstvá preukázali svoje vedomosti o Medzinárodnom hnutí ČK/ČP a SČK a zdravotníckej vedomosti, z praktickej časti poskytovania prvej pomoci. Ošetrovalo sa kolektívne. Žiaci museli zvládnuť (DMZ I - dve a DMZ II - štyri) praktické stanovištia, kde bolo potrebné čo v najkratšom čase vyhodnotiť situáciu a podať prvú pomoc.

Úspešní boli aj naši matematici. V priebehu mesiacov marec a apríl riešili matematické hlavolamy v okresnom kole Pytagoriády, v okresnom a krajskom kole Matematickej olympiády a celoslovenskej súťaži Klokán. Potrápili ich náročné, ale zaujímavé úlohy. Úspešnými riešiteľmi sú títo žiaci: Emanuel Meister, Lukáš Oravec, Šimon Rychnavský, Dominik Mikula, Alžbeta Grigová, Adelheid Meisterová, Romana Halásová, Samuel Lengyel a Nathalie Hähnlová.

Nezaostali sme ani v speve. 15. mája, v okresnom kole súťaže Slávik Slovenska, sa Soňa Herichová umiestnila na 1. mieste a postupuje do krajského kola.

Už tradične si v našej škole pripomíname významný deň z environmentálneho kalendára, Deň Zeme. Pri tejto príležitosti sme sa už druhýkrát zapojili do akcie organizovanej naším mestom „Upracme si Medzev“, ktorá je zameraná na vyčistenie mesta od odpadkov a čiernych skládok. Žiaci aj učitelia usilovne zbierali odpadky na určených miestach, čím aspoň sčasti odbre-

menili svoje okolie od značného množstva odpadu, ktoré ničí a poškodzuje našu krásnu prírodu.

V spolupráci s umelcom Helmutom Bistikom máme možnosť vyskúšať si aj netradičné formy vyučovania v priestoroch kaviarničky. Experimentujeme so vzájomným prepájaním slovenského a nemeckého jazyka. Východiskom je miestna povesť O drakovi, ktorú si žiaci upravili do vlastnej podoby, či už básnickej alebo prozaickej. Pri šálke dobrej čokolády sa kreatívne nápady len tak sypali. Skúšali sme aj jednoduché preklady do nemeckého jazyka, čo nám dalo zabráť, ale výsledky určite potešia. Pilotný projekt financuje Karpatskonemecký spolok na Slovensku a výsledkom by mala byť knižka vlastných prác v slovenčine a nemčine s vlastnými ilustráciami. Na projekte spolupracujú žiaci variantu jazyka národnostnej menšiny 7.D triedy. Každé stretnutie v kaviarničke je pre nás obohatením a príjemným zážitkom.

„Keď chceme byť múdri a s nami celý svet, učme ľudí. Učiť nie, aby sme učili, ale aby vedeli. Vedieť nie, aby vedeli, ale aby položili ruku k činu.“

Jan Amos Komenský

PaedDr. J. Kaletová

V dňoch 31.3. – 5.4.2019 sa 3 žiaci z 5.D triedy spolu s triednou p. učiteľkou A. Gedeonovou zúčastnili kreatívnej tvorivej dielne zameranej na zdokonaľovanie sa v nemeckom jazyku formou tematických workshopov pod vedením nášho miestneho umelca p. Helmuta Bistiku. Podobne ako v októbri, tak aj teraz

v jarných mesiacoch sa vo Veľkej Lomnici stretli žiaci Základných škôl - Grundschule na Slovensku (Bratislava, Nitrianske Pravno, Kežmarok, Medzev). Hlavná téma projektu „Mein Traumberuf“ všetkých žiakov, ale aj pedagógov veľmi zaujala.

Cieľom projektu bolo zdokonaľovanie sa v nemeckom jazyku formou kreatívnych aktivít, či výtvarných techník, ako aj výrobou textilnej alebo drevenej bábky. Po doobedňajších aktivitách žiaci spolu s pedagogickým dozorom navštívili okolité krásy miest Popradu a Kežmarku a tematicky využili aj Galériu hračiek v Tatranskej Lomnici, kde si deti mohli vyskúšať rôzne povolania a hry súvisiace s konkrétnym povoláním. Cestou na vlakovú stanicu všetkých zúčastnených zaujalo aj Múzeum lyží, kde sa dozvedeli o začiatkoch a prvých úspechoch ľudí z podtatranskej oblasti. Každý deň po večeri deti nacvičovali program v nemeckom jazyku, ktorý v posledný slávnostný večer odprezentovali svojim učiteľom a kamarátom.

Tešíme sa, že naši žiaci strávili už druhýkrát v tomto školskom roku 2018/2019 pekný týždeň pod Tatrami, kde nadviazali nové priateľstvá a zdokonalili sa v nemeckom jazyku.

Dňa 30.1.2019 sa traja žiaci našej školy – Meisterová Adelheid (9.D), Meister Emanuel (5.D) a Oravec Lukáš (5.D) – zúčastnili na okresnom kole matematickej olympiády v Košiciach. Žiaci sa museli popasovať s veľmi náročnými úlohami a nakoniec boli dvaja aj úspešnými riešiteľmi: **Meisterová Adelheid 4. miesto a Oravec Lukáš 3.miesto.**

JILORE – Z malej telocvične až na Majstrovstvá Európy do Maďarska

Tanečná skupina JILORE (Srdiečka) vznikla pred šiestimi rokmi v rámci mimoškolskej záujmovej činnosti Strednej odbornej školy v Moldave nad Bodvou – EP Medzev. Od nesmelých vystúpení pred obecnstvom školy sa vypracovali na úspešnú amatérsku skupinu,

ktorá so svojimi choreografickými kreáciami vystupuje na rôznych podujatiach v regióne. Činnosť tanečnej skupiny podporuje škola, ale veľkým finančným sponzorom aktivít a mobility skupiny je aj jej zakladateľ a choreograf Mgr. Vojtech Schmiedt.

Členovia tanečného súboru sú rómski žiaci strednej a základnej školy z Medzeva a Jasova. Súčasťou tanečného súboru je aj skupina 14 rómskych detí /JILORČATÁ/ vo veku 8 až 10 rokov. Tanečníci sú priamo zainteresovaní do vytvárania choreografických zostáv, svojpomocne si zhotovujú niektoré súčasti tanečných kostýmov v rámci odborného výcviku.

V roku 2018 škola získala peniaze z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín na projekt Srdiečka v pohybe, v rámci ktorého obohatili svoje kostýmové vybavenie. Okrem zakúpených tanečných kostýmov dievčatám pribudlo do tanečného šatníka 18 nádherných originálnych šiat, ktoré ušila majsterka odborného výcviku Helena Képešová z Turne nad Bodvou.

V rokoch 2014–2018 účinkovali v programoch Dni obce v Moldave nad Bodvou, v Medzeve, v Nováčanoch, v Jasove, vystupovali v elokovanom pracovisku MŠ na Kováčskej ulici v Medzeve, pre rodičov a občanov Medzeva a Jasova na Deň detí, Deň matiek, Deň Rómov. Tanečníci vystupovali aj pred účastníkmi medzinárodného stretnutia CHARTA 2016 v Medzeve a pre žiakov stredných škôl KSK na Dňoch bez bariér v Pribeníku.

Svojimi verejnými vystúpeniami ukazujú v pozitívnom svetle rómsku mládež, prinášajú rómsku kultúru aj medzi ostatných obyvateľov národnostne zmiešaného regiónu, prispievajú k rešpektovaniu a znášanlivosti sa medzi národnosťami žijúcimi vedľa seba.

Napriek tomu, že ich vedie amatérsky choreograf – učiteľ telesnej výchovy, ich tanečné vystúpenia prerástli hranice nášho regiónu a v súčasnosti sa úspešne zúčast-

ňujú tanečných súťaží po celom Slovensku: v Trebišove, Košiciach, Žiline, Bratislave, Leviciach. A vždy patria medzi top favoritov na každej jednej súťaži!

Posledný veľký úspech zaznamenali na najväčšej tanečnej súťaži na Slovensku-SHOWTIME DANCE v Košiciach, kde získali jedno prvé a dve druhé miesta a kvalifikovali sa na GRAND finále SHOWTIME DANCE – MS v Leviciach /kvalifikačná súťaž pre Majstrovstvá Európy/.

Táto tanečná súťaž nám priniesla obrovský úspech. Spomedzi 900 tanečných choreografií, ktoré sa v Leviciach predstavili medzinárodnej porote, všetky tri tanečné choreografie skupiny Jilore získali strieborné ocenenia a dve z nich aj postup na Majstrovstvá Európy do Maďarska /20.júna 2019/.

Mnohí sa možno pýtajú, ako je možné, že skromná amatérska tanečná skupina dokázala niečo také nevídané? Ako je možné, že jednoduché rómske dievčatá bez ozajstného tanečného vzdelania v konkurencii ZUŠ a takmer profesionálnych tanečných štúdií z veľkých miest dokážu konkurovať takýmto tanečným súborom?

Tajomstvo sa skrýva v poctivej práci, niekoľkohodinovom nácviku týždenne, ochote podriadiť sa drine na tréningu a samozrejme i vo vrozenom talente týchto tanečnic. Nie nadarmo sa tanečná skupina volá Jilore /Srdiečka/, ich srdiečka ozaj bijú pre tanec! A tu začína krásna rozprávka, veď z malej školskej telocvične sa tieto dievčatá zázračne prebojovali až na Majstrovstvá Európy v tancoch do maďarského mesta Balatonfüred.

J. Špišáková, SOŠ Moldava n. B.

Noc v knižnici

Tradíciu tejto noci sme dodržali aj tohto roku. Noc v knižnici sa konala 22. 3. 2019 v mestskej knižnici, kde nás dokopy spalo 26 detí a dve dospelé osoby. Boli to detičky zo Základnej školy - Grundschule v Medzeve 2. – 4. ročník. V priebehu večera nás prišli navštíviť aj pán primátor a pani prednostka. Počas ich návštevy sme si prečítali jednu zo slovenských povestí. Všetci

sme sa zhodli v tom, že najlepšie čítajú tie deti, ktoré navštevujú aj našu knižnicu, resp. školskú knižnicu, pretože samotné čítanie im nerobilo problém.

Po večeri, ktorou bol chlieb s maslom a šunkou a k tomu dobrý teplý čajík, deti surfovali po internete, iní sa v hlúčkoch zabávali po svojom. O desiatej hodine sa konečne dočkali druhej večere. Podávala sa pizza s čajom, aby ešte zostalo dostatočné množstvo energie na diskotéku.

Na noc sme sa ukladali až po polnoci o 1:00 hod. Spali sme v krásnej historickej sále, samozrejme na podlahe, ale mali sme aj žinienky zo ZŠ a spacáky, niektorí

aj nafukovacie postele. Nočný klud však nastal až okolo 2:00 hod.

Veľa sme toho nenaspali, pretože prvé deti sa už budili o 6:00. Po náročnej noci sme sa už tešili na výdatné raňajky. Na prestretých stoloch nás čakali jogurty podľa želania, chlieb, šunka a čaj.

Potom ešte trochu zábavy, pobalenie si vecí a pred 9:00 hod. si rodičia prišli vyzdvihnúť svoje odložené ratolesti.

Spoločne s deťmi sme prežili nezvyčajnú, ale zábavnú noc a už teraz sa tešíme na tú, ktorá nás čaká v roku 2020.

Katarína Pačayová

S históriou na cesty

Bohatá história územia dnešného Slovenska a jeho priemyselný vývoj i progres boli po mnohé stáročia späté hlavne s využívaním nerastného bohatstva. Vďaka vysokej technickej a technologickej vyspelosti pri ťažbe a spracovávaní neželezných a železných rúd sme dlhé obdobie patrili medzi významných producentov a spracovateľov týchto kovov v Európe. Hutníctvo a ďalšie spracovávanie kovov malo podstatný význam pre rozvoj regiónov Gemer, Spiš, Horehronie, pre stredoslovenské kráľovské banské mestá, ale aj Malohont a Zemplín – vplývalo to na ich kultúru, tradície, umenie a remeslá.

Slovenská železná cesta predstavuje kultúrnu cestu, ktorá spája miesta, kde sa v minulosti ťažila železná ruda, prípadne sa vyrábalo či spracovávalo železo, resp. iné kovy. Je súčasťou Stredoeurópskej železnej cesty, vo väčšine banských lokalít Gemera a Spiša sa prelína aj so Slovenskou banskou cestou. Cieľom Slovenskej železnej cesty je zmapovať a prezentovať technické pamiatky z oblasti hutníctva a banskej činnosti so zameraním na ochranu pamiatok železiarstva, baníctva, kultúry a prírodných krás a ich spojením a využitím pre cestovný ruch a všestranný rozvoj regiónov. Slovenská železná cesta spolupracuje s viacerými mestami a obcami. Jedným z miest je aj mesto Medzev, ktoré

svojou bohatou históriou vie ponúknuť zaujímavé turistické lokality v podobe kultúrnych a technických pamiatok. Ďalšími členmi sú aj múzeá, nadšenci a tiež aj Fakulta materiálov, metalurgie a recyklácie (FMMR) Technickej univerzity v Košiciach.

Fakulta materiálov, metalurgie a recyklácie dlhodobo spolupracuje so spoločnosťami doma a v zahraničí a vychováva absolventov pre potreby praxe. Na FMMR sa študenti môžu zapojiť do výskumu a môžu absolvovať platené stáže v priemyselných podnikoch, čo im zároveň otvára perspektívu dobrého zamestnania. Môžu využívať aj podnikové štipendiá, ale tiež absolvovať výmenné pobyty na zahraničných univerzitách napr. v Nemecku, Fínsku, Japonsku, Kanade, Nórsku i Veľkej Británii. Medzi najžiadanejšie študijné odbory patria napr. progresívne materiály a technológie, konštrukčné materiály v automobilovom priemysle, tepelná technika a plynárenstvo alebo tiež integrované systémy riadenia, či spracovanie a recyklácia odpadov a environmentálna chémia. Viac informácií o možnostiach štúdia a podaní prihlášky sú na stránke www.fmmr.sk a na web stránke www.zeleznacesta.sk nájdete trasy a lokality pre spoznanie pútavých pamiatok miest a obcí.

*doc. Ing. Dušan Oráč, PhD.
predseda SŽC*

Informovanosť občanov

Naše mesto Medzev z dôvodu zlepšovania informovanosti občanov ponúka možnosť prijímať dôležité mestské oznámenia prostredníctvom obľúbených textových aplikácií Viber, WhatsApp, Messenger a E-mailom. Využite bezplatné prijímanie oznámení, buď online prihlásením, alebo osobnou návštevou Mestskej knižnice v Medzeve pre prijímanie oznámení vo forme SMS správ.

Prihlásenie sa do zoznamu príjemcov je možné dvomi spôsobmi:

Online prihlásením:

1. Navštívte webovú stránku:
<https://www.mojenotifikacie.sk/medzev>.
2. vyplňte bezplatný registračný formulár,
3. potvrdte kliknutím na tlačidlo:
ODOSLAŤ ÚDAJE.

Osobnou návštevou Mestskej knižnice v Medzeve:

1. Navštívte mestskú knižnicu a požiadajte o prihlásenie vášho mobilného čísla do MOJE NOTIFIKÁCIE.

Hvezdáreň a planetárium Medzev oslávila 10. výročie vzniku KCÚBaR

Rok 2019 sme začali krásnym vesmírnym divadlom: **Úplné zatmenie Mesiaca** – 21. 1. 2019 od 04:30 h. Verejné pozorovanie javu bolo spred budovy hvezdárne a z kupoly. Za pomoci Dr. I. Kimáka a J. Mercza sa nám podaril on-line prenos javu cez <https://www.astro.sk/iau100/index.php/podujatia/uplne-zatmenie-mesiaca/>. Ďakujeme za pomoc.

31. 1. 2019 slávnostnou vernisážou výstavy o činnosti Kultúrneho centra a jeho jednotlivých pracovísk v Galérii KCÚBaR v Moldave nad Bodvou, kde hvezdáreň prezentovala svoju činnosť od 1. 1. 2009, kedy sa stala pracoviskom KCÚBaR začali oslavy 10. výročia vzniku KCÚBaR, ktoré pokračovali Galaprogramom, kultúrno-spoločenské podujatia pokračovali v piatok a v sobotu 2.2.2019 v Buzici, kde sa konal Krojový ples.

V tomto roku si pripomíname 100. výročie založenia IAU, zapájame sa do podujatí, ktoré koordinuje organizačný výbor za SR, zabezpečíme si tak celosvetovú reklamu a spopularizujeme astronómiu na Slovensku a vo svete.

Celoročne robíme pozorovania oblohy pre širokú verejnosť, komentované prehliadky hvezdárne, prehliadky výstav, návštevy planetária s odborným výkladom, prehliadku Planetárneho parku s komentárom. Na návštevu hvezdárne je potrebné sa vopred prihlásiť.

28. 2. 2019 sme mali vernisáž dvoch výstav: **Staň sa požiarnikom VIII.** – výtvarná na tému: Zápalky v rukách detí, kde sme dostali 297 výtvarných prác. V literárnej časti sme dostali 14 prác. Víťazné práce sme zaslali na DPO SR do Bratislavy.

14. 3. 2019 sa u nás konalo okresné kolo vedomostnej astronomickej postupovej súťaže: **Čo vieš o hviezdach?** – 29. ročník, celkovo sa jej zúčastnilo 8 detí v 2 kate-

góriách, víťazi postupujú do krajského kola, ktoré sa bude konať od 15. do 17. 4. 2019 v Košiciach.

17. 3. 2019 sa uskutočnil **Deň hvezdárni a planetárií**, robili sme prezentácie vo hvezdárni, prehliadku výstav, astrodielne pre deti a verejné pozorovanie oblohy na námestí za kostolom v Medzeve. Ďakujem za pomoc p. primátorovi mesta Medzev a mestskej polícii.

Dňa 21. 3. 2019 sa konala vernisáž výstavy: **Vesmír očami detí XXXIV.** Do postupovej výtvarnej súťaže sme

dostali 279 prác, víťazné postupujú do celoslovenského kola SÚH Hurbanovo. Projekt „Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia“, robili sme aj pozorovania oblohy a detské astronomicke tvorivé dielne, ktorých sa zúčastnilo viac ako 100 detí.

Na pozvanie sme navštívili MŠ v Hýľove a MŠ na Severnej ulici v Moldave nad Bodvou. Opakovane nás navštívili jednotlivé triedy MŠ Medzev.

12. 4. 2019 sa konal **Deň letectva a kozmonautiky**, prednášku mal p. Dr. Kimák. Žiaci robili pokusy, experimenty, pozreli si budovu hvezdárne s výkladom. Popoludní sme mali DOD pre verejnosť.

15. až 17. 4. 2019 sme boli členmi poroty v Krajskom kole vedomostnej astronomickej postupovej súťaže:

Čo vieš o hviezdach? – 29. ročník, víťazi postupujú do celoslovenského kola.

16. 5. 2019 sme zorganizovali **Deň svetla**.

Zapojili sme sa do Európskych solárnych dní, kde sme sa snažili upozorniť, že najlacnejšia energia je tá, ktorú nie je potrebné vyrobiť.

23. 5. 2019 sme mali slávnostnú vernisáž s odovzdávaním cien k súťaži **Staň sa ilustrátorom VIII**. Literárno-výtvarnú regionálnu súťaž z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, robíme ju už ôsmy rok. Ide o čítanie s porozumením, spoločné čítanie, vytvorenie prác k prečítanému textu, tvorivé dielne pre deti a vysvetlenie ako vzniká ilustrácia ku knihe.

Tešíme sa na Vás počas Dní mesta Medzev, viac o programe sprievodných podujatí a našej činnosti sa dozviete na wp.kcubar.sk

Návštevu hviezdárne je vhodné si vopred dohodnúť na kontaktoch: 055/466 36 75, 0917 178 276, olga.ballaschova@kcubar.sk, tomas.cabala@kcubar.sk

Pracovníci Hviezdárne a planetária Medzev

Oslava 141. výročia hasičov v Medzeve

Dňa 8. 2. 2019 sa uskutočnila výročná členská schôdza DHZ Medzev za prítomnosti čestných hostí – primátor mesta Medzev, Mgr. Matej Smorada, predseda PZ Dubina a náš člen, Jozef Hulič, za UzO DPO Košice - okolie prišiel Bartolomej Mižák, p. farár Mgr. Peter Tirpák, kolegovia z DHZ Poproč a DHZ Jasov. V úvode nás svojou návštevou poctil náš dlhoročný aktívny člen, pán Augustín Pačay, ktorého sprevádzali jeho dlhoroční priatelia Viktor Schmer a Valter Marínčák. Medzi pozvanými hosťami bola aj bývalá primátorka, pani JUDr. Valéria Flachbartová.

Cieľom výročnej schôdzy bolo vyhodnotiť podujatia DHZ a vyzdvihnúť dôležitosť tejto dobrovoľníckej činnosti, medzi ktoré patrí aj odborná príprava hasičov. Základnú prípravu úspešne absolvovali Milan Karčák ml. a Ján Gedeon. Prípravu veliteľov skončil Róbert Frantz ml. a školenie rozhodcov absolvoval Róbert Rick. Okrem teoretickej prípravy sme boli aktívni aj pri mnohých zásahoch v teréne napr. pravidelné zásahy na Konskom chrbte a chlapcom dala poriadne zabráť aj horiaca hospodárska budova.

Venujeme sa aj preventívnej činnosti v podobe výtvarných, literárnych a iných súťaží. Súťaž Staň sa požiarnikom VIII. organizujeme v spolupráci s hviezdárnou v Medzeve. Vyhodnotenie 8. ročníka tejto súťaže sa stretlo s veľkým záujmom, vernisáž pri tejto príležitosti navštívilo okolo 120 ľudí, ktorým sa predstavil Erik v zásahovom odeve. Bežnou činnosťou DHZ je aj čistenie studní a kanálov, stavanie Mája.

Na sviatok sv. Floriána, patróna hasičov, sme sa spoločne zúčastnili na svätej omši, aby sa nám naďalej darilo chrániť občanov pred požiarmi a pomáhať pri nezvyčajných situáciách. Ďakujeme Cecilkám a pánovi Dénešovi za slávnostný priebeh omše.

8. mája sme si pripomenuli víťazstvo nad fašizmom kladením vencov pri Pomníku padlých hrdinov. Tradíciu má aj zastúpenie členov z našich radov na Detskej železnici v Košiciach. Sprievod sme robili parnej ventílovke až do Veľkého Šariša.

Ďakujem všetkým, ktorí sa starajú o techniku, pomáhajú pri akciách a vždy si nájdu čas.

Gerhard Ballasch

Zo života rybárskeho zväzu

V jarých mesiacoch MOSRZ 7. apríla 2019 uskutočnila 10. ročník zberu odpadu po dolinách a okolo rieky Bodvy, na ktorej sa zúčastnilo 22 členov rybárskeho zväzu a 7 členov požiarnikov a milovníkov prírody. Celkom sa vyzbieralo 1,5 veľkokapacitného

kontajnera odpadu. Bol to už v poradí 10. ročník, ale odpadu v prírode aj napriek našej snahe neubúda.

Výbor MOSRZ touto cestou ďakuje všetkým zúčastneným za ich ochotu pomôcť našej prírode.

S rybárskym pozdravom Petrov zdar! Vladimír Vitkaj

Nové šatne pre našich futbalistov

**Vážení športovní fanúšikovia,
vážení spoluobčania!**

Na začiatku futbalovej súťaže jarnej časti ročníka 2018/2019 široká športová verejnosť dostala darček vo forme nových priestorov šatní pre športovcov, rozhodcov a organizačný výbor.

Z ihriska sa pomaly stáva športový štadión ako v iných významných mestách. Stalo sa to vďaka našej bývalej primátorke, prednostovi úradu – terajšiemu primátorovi a poslancom, ktorí majú svoj zásluhový podiel na výstavbe tohto skromného, ale pekného stánku pre športovcov.

Okrem pekných šatní sa vymenili staré sedadlá na tribúne a striedačkách v klubovej žltej farbe. Odovzdaniu stavby do rúk športovcov predchádzala slávnosť otvorenia za účasti predstaviteľov mesta na čele s pánom primátorom Mgr. Matejom Smoradom. Privítali sme aj zástupcu VsFZ a ObFZ pána Eperješihho a ďalších hostí. Aby stavba slúžila dlhé roky svojmu účelu, prišiel ju požehnať pán farár, Mgr. Peter Tirpák.

Zrekonštruovaný športový areál by mal prilákať našu mlá-

dež, dať mladým možnosť športovo sa vyžiť a neustále zlepšovať svoje výkony v rámci okresu, kraja, ba celého Slovenska.

Veľmi sympatická bola aj reakcia pána primátora Mgr. M. Smoradu na otázku: „Čo ďalej?“ Odpoveď znela: „Čo sme začali, to aj dokončíme a sprístupníme pre našu mládež i budúce generácie.“

Nakoniec mi dovoľte za iniciatívu a podiel na súčasnom športovom zápoleňi poďakovať funkcionárom i hráčom MFK Spartak Medzev.

Športu zdar, do ďalších tvorivých rokov!

RSDr. František GÓBL

Viete, že ?

Odpad sa môže stať
potencionálnym zdrojom
pre vznik niečoho nového ?

Planéta Zem trvá jeden rok
a šesť mesiacov obnoviť
zdroje, ktoré ľudia spotrebujú
za jeden rok. To znamená čerpanie
zdrojov na úkor budúcich generácií.

Vlastniť veci dáva zmysel, ak
ich hodnota časom narastá .
Nemá zmysel vlastniť veci
s klesajúcou hodnotou, je
rozumnejšie si ich prenajať.

Firma v Holandsku poskytuje
kvalitné umývačky riadu,
práčky a sušičky ako službu,
výhodne prenajíma ich
výkon. Využíva aj inteligentný
systém, ktorý zaznamenáva
aj počet oprátí umožňujúci
platiť za použitie. Je však
možné platiť aj paušálny
poplatok, ktorý umožňuje
neobmedzené pranie .

Iná holandská firma umožňuje
ročné zapožičiavanie džínsor.
Obnosené rifle sa recyklujú a
vyrábajú sa z nich nové.

V roku 2015 skončilo na slovenských skládkach až 69%
komunálneho odpadu a približne len 20% sa zrecyklovalo.
Európska komisia však vyžaduje od svojich členských štátov
recyklovať minimálne 50% odpadu z domácnosti do roku 2020

Inovatívny prístup
k bioodpadu zaujali
členovia britského
projektu Grocycle,
ktorí zbierajú kávové
usadeniny
z miestnych kaviarní
a pestujú na nich
hlivu ustricovú
v interiéroch prázdnych
mestských budov.

Viete, že ?

- 60% použitého skla sa používa pre
výrobu nových produktov ?
 - Sklo sa môže recyklovať
donekonečna ?
 - Firma zo Šurian vyrába obaly
zhotovené zo 100% netoxického
recyklátu, ktorý je ďalej
recyklovateľný a ľahko
rozložiteľný ?
 - Závod v Ružomberku produkuje
vlastnú EKO kolekciu papiera,
ktorý vzniká zberom papiera a je
nebielený ?
 - Mladá žilinská firma dáva drevu
iný zmysel ? Premieňa drevený
odpad na dizajnové zaujímavé a
funkčné objekty?
 - Trnavská spoločnosť ponúka unikátne
stavebné dosky, ktoré sa vyrábajú
recykláciou viacvrstvových obalov
papiera ?
 - Senecká firma ročne navráti do obehu
4500 ton textilného odpadu a premení ho
na rôzne druhy izolácií s výnimočnými
parametrami ?
- ... a veľa iných firiem, ktoré dávajú veciam
novú šancu.

DNI MESTA

M
E
D
Z
E
V

Mesto Medzev, Karpatskonemecký spolok na Slovensku, Mestské kultúrne stredisko mesta Medzev Vás pozývajú na oslavy Dni mesta Medzev ktoré sa uskutočnia v dňoch 12. až 14. júla 2019

Piatok 12. júla 2019

- 17:00 Otvorenie výstavy „foto.MIKO.severa“ – výstava fotografií vytvorených jednou z najstarších fotografických techník / Galerie Café, Mariánské námestie
- 18:00 Slávnostné mestské zastupiteľstvo pri príležitosti Dní mesta Medzev / Historická Sála, starý meštiacky dom

Po ukončení slávnostného zastupiteľstva vystúpenie Jilore

Sobota 13. júla 2019

- 09:45 Štart IN-LINE Háornický polmaratón-korčuliari / križovatka Štóska-Zlatná dolina
- 10:00 Slávnostná svätá omša / Rímsko-katolícky kostol
- 10:00 Štart 17. ročníka Háornického polmaratónu / futbalové ihrisko
- 10:00 Štart Háorníček / Miroslavská ulica, za ihriskom
- 13:00 Slávnostný sprievod mestom / od ZŠ na ihrisko so sprievodom dychovky
- 14:30 Kultúrny program Karpatskonemeckého spolku „Bodwataltreffen“
- 18:30 Vystúpenie tanečnej skupiny „Jilore“
- 19:00 Vystúpenie skupiny Olympic revival
- 20:00 – 22:00 Večerná zábava s Pavelčákovcami
- 22:00 Vystúpenie skupiny Kabát revival
- 23:00 Ukončenie hlavného programu

Nedeľa 14. júla 2019

- 09:00 Memoriál Viktora Jevického (žiaci futbalový turnaj U15) / futbalové ihrisko
- 16:00 exhibičný zápas Crow Handball Košice – Old Boys Medzev
- 17:00 priateľský futbalový zápas MFK Spartak Medzev „A“ – Tallya (3.liga – Maďarsko)

Sprievodné akcie

- Tvorivé dielne a aktivity pre deti organizované ZUŠ, skákací hrad
- Výstava prác žiakov SOŠ Moldava nad Bodvou, elokované pracovisko Medzev
- Remeselnícke dielne – Martin Ceran
- Milena Schmiedt – obrazy z piesku
- Oľina Schmiedt – práca s hlinou, keramická dielňa
- Dagmar Sučová – tvorivé dielne pre deti

- Výstava fotografií Galerie Café počas otváracie doby
 - Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve- otvorené v piatok od 10:00 do 15:00 hod., v sobotu od 9:00 do 17:00 hod.
 - Poľovnícka výstava v sobášnej sieni otvorená v sobotu 13.7.19 od 8:00 do 18:00 hod., v nedeľu 14.7.19 od 9:00 do 12:00 hod.
 - Deň otvorených dverí vo hviezdarni v sobotu 13. 7. 2019 od 11:00 do 19:30 hod.
- Program :
- 11:00 Slávnostné otvorenie výstav, vstup do planetária
- 13:00, 15:00, 17:00, počas celého DOD v prípade priaznivého počasia pozorovanie oblohy na dvore hviezdárne pre deti: detské astronomické tvorivé dielne, pre všetkých záujemcov komentovaná prehliadka hviezdárne a planetárneho parku, (info wp.kcubar.sk)
- výstava obrazov p. F. Göbla a jeho vnučiek Alexandry a Sophie Dzurovčinových, výstava Aršíkov, pamätných listov a pamätných obálok od p. F. Göbla , výstava prác piatich neprofesionálnych umelcov z Medzeva (obrazy, nože, drevené výrobky, ručne robené šperky), obrazy: ABSTRAKT – Mariana Quallichová

vstupné: dobrovoľné

Vstupné 2 € , deti do 10 rokov 1 €

12. - 14. júl 2019

Názov: Medzevský spravodajca • Vydáva: Mestské kultúrne stredisko mesta Medzev, Kováčska 85, 044 25 Medzev • IČO 00 135 283 • Periodicita vydávania: 2x ročne • Registrácia: Ministerstvo kultúry SR č. EV 3716/09 • Redakčná rada: Ingrid Horváthová, Katarína Pačayová, Bc. Romana Zvirinská, Gertrúda Frantová, PaedDr. Jutta Kaletová • Foto: Bc. Romana Zvirinská, autori článkov • Distribuované občanom bezplatne

ISSN 1339-7397

9 771339 739008